

NOTAT

13. september 2019

Sag 2018 - 17922

Bilag 3.1.3: Økonomioverblik

Som baggrund for Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse drøftelser af udmøntninger efter 2019 beskrives i dette notat, hvor mange midler der er til rådighed i 2020-2021 fordelt på de nationale DEM-midler (decentrale erhvervsfremmemidler) og EU's strukturfondsmidler (Regionalfonden og Socialfonden), samt de vigtigste "bindinger" på, hvad bestyrelsen kan anvende midlerne til.

1. De økonomiske rammer

1.1 Decentrale erhvervsfremme midler i 2020-2021

Der forventes afsat 345,7 mio. kr. årligt på finansloven for både 2020 og 2021 til decentral erhvervsfremme.¹ Heraf skal 50 mio. kr. årligt gå til turismeindsatser.

1.2 EU's Regionalfond og Socialfond i 2020

Samlet ventes der at være ca. 246,0 mio. kr. fra EU's strukturfonde til rådighed i 2020. I dette beløb er den såkaldte resultatreserve, som Danmark blev tildelt i 2019, indeholdt (ca. 90 mio. kr. pr. fond). Det er endnu ikke klart, hvor mange midler, der vil være til rådighed fra EU's strukturfonde i 2021, hvor de nye strukturfondsprogrammer er trådt i kraft. De økonomiske rammer er således endnu ikke afklaret.

Tabel 1 og 2 viser, hvordan henholdsvis regionalfonds- og socialfondsmidlerne i 2020 er fordelt på indsatsområder (prioriteter) og på regionstyper (Region Sjælland og det øvrige Danmark)². I tabellerne er det forudsat, at bestyrelsen i resten af 2019 udmønter strukturfondsmidlerne i overensstemmelse med udmøntningsplanen for 2019. De "ikke-fordelte midler" i tabel 1 og 2 skal i efteråret 2019 fordeles på programmernes indsatsområder (prioriteter). Erhvervsministeren og strukturfondenes Overvågningsudvalg indstiller herom til EU-Kommissionen.

På begge fonde er der ca. 120 mio. kr. tilbage i 2020. På Regionalfonden er der forholdsvis mange penge tilbage til aktiviteter i Region Sjælland (godt 50 mio.

ERHVERVSSTYRELSEN

Vejlsøvej 29
8600 Silkeborg

Tlf. 35 29 17 17
CVR-nr 10 15 08 17
E-post deb@erst.dk
www.erst.dk

ERHVERVS MINISTERIET

¹ Hvis den "overbudgettering", der er indbygget i udmøntningsplan 2019, helt eller delvist realiseres, vil nogle af 2020-midlerne reelt være forbrugt.

² Region Sjælland har sin egen "kasse" af strukturfondsmidler, fordi regionen har et BNP pr. indbygger under 90 pct. af EU-gennemsnittet. Disse midler skal anvendes til aktiviteter i Region Sjælland.

kr.), mens der kun er forholdsvis få socialfondsmidler tilbage til Region Sjælland (ca. 10 mio. kr.).

Tabel 1. Viser regionalfondens forventede frie rammer pr. 1. januar 2020 (mio. kr.)

Program	Region	Prioritet				Ikke fordelt	Total
		1 Styrket innovation i SMVer	2 Flere vækstvirksomheder	3 Energi og ressource-effektive SMVer			
Regionalfond	Øvrige Danmark	0,0	56,4	0,9		16,3	73,6
	Region Sjælland	10,4	41,4	0,0		0,0	51,8
Regionalfond Total		10,4	97,8	1,0		16,3	125,3

Anm.: Ikke fordelte midler kan ikke anvendes under prioritet 3, da denne prioritet ikke opfyldte de opstillede milepæle for 2018.

Tabel 2. Viser socialfondens forventede frie rammer pr. 1. januar 2020

Program	Region	Prioritet			Ikke fordelt	Total
		1 Iværksætter og jobskabelse	3 Social inklusion	4 Uddannelse		
Socialfond	Øvrige Danmark	99,2	11,1	0,0	0,0	110,4
	Region Sjælland	2,6	0,0	0,0	7,7	10,3
Socialfond Total		101,8	11,2	0,0	7,7	120,7

(mio.kr.)

Anm.: Ikke fordelte midler kan ikke anvendes under prioritet 4, da denne prioritet ikke opfyldte de opstillede milepæle for 2018.

Restmidlerne på strukturfondene vil løbende blive påvirket af ”tilbageløbsmidler”, dvs. midler, som projekter er blevet tildelt, men ikke får brugt. Størrelsen på disse tilbageløbsmidler er meget usikker, men vil i 2020 erfaringsmæssigt være i størrelsesorden 10-30 mio. kr. pr. fond. Tilbageløbsmidler fra et givet projekt tilfalder den fond og den prioritet, som projektet har fået tilskud fra.

I udmøntningsplanen for 2020-2021 vil det være vigtigt, at alle resterende EU-strukturfondsmidler bliver givet i tilsagn til konkrete projekter for at sikre, at Danmark i sidste ende hjemtager alle EU-midlerne fra programperioden 2014-2020.³

Bindinger på midlernes anvendelse

Når Danmarks Erhvervsfremmebestyrelse udmønter midler til erhvervsfremmeindsatser, skal der tages en række hensyn. Dels skal udmøntningen ligge inden for bestyrelsens egen strategi, som skal understøtte lov om erhvervsfremme, dels skal udmøntningen ske under hensyntagen til politiske aftaler og forordninger mv. De vigtigste bindinger beskrives kort i det følgende.

³ I praksis skal alle strukturfondsmidler være udbetalt (ikke blot givet i tilsagn) senest 6 måneder inden den officielle programafslutning 31. december 2023.

2.1 Decentrale erhvervsfremmemidler

Der er relativt få ”bindinger” på bestyrelsens decentrale erhvervsfremmemidler.⁴ Ud over øremærkningen af 50 mio. kr. til turismeområdet, jf. afsnit 1.1, blev det i den politiske aftale om forenkling af erhvervsfremmeindsatsen fastlagt, at mindst halvdelen af de resterende midler skal øremærkes lokale indsatser, jf. tabel 3. Beløbene i tabel 3 er vejledende, idet den geografiske fordeling af midlerne ikke nødvendigvis skal opfyldes hvert eneste år.

Ifølge den politiske aftale om erhvervsfremmereformen skal mindst 20 mio. kr. af DEM-midlerne anvendes til aktiviteter, som tæller med i opgørelsen af forskningsmålsætningen. Det betyder, at midlerne skal anvendes til ”skabende arbejde foretaget på et systematisk grundlag for at øge den eksisterende viden samt udnyttelsen af denne viden til at udtænke nye anvendelsesområder” (OECD-definition). Det kan fx være innovationssamarbejder mellem virksomheder og videninstitutioner, der bl.a. kan støttes under Regionalfonden.

Tabel 3. Vejledende årlig geografisk fordeling af DEM-midler

Region	Vejledende fordeling af DEM-midler (mio. kr.)	Vejledende fordeling i procent
Nordjylland	26,6	18
Midtjylland	29,6	20
Sydjylland	23,1	16
Fyn	13,9	9
Sjælland	26,6	18
Hovedstaden	23,7	16
Bornholm	4,4	3
Hele landet	147,9	100

2.2 EU's Regionalfond og Socialfond

Strukturfondsmidlerne skal bidrage til EU's overordnede prioriteter om bæredygtig, innovativ og inkluderende vækst. Reglerne for strukturfondsmidlerne er fastlagt på EU-niveau, og gælder dermed på tværs af EU's medlemslande. De vigtigste indholdsmæssige begrænsninger på midlernes anvendelse er de rammer, som er aftalt med EU-Kommissionen og fastlagt i de danske regionalfonds- og socialfondsprogrammer.⁵

I programmerne er midlerne fordelt på de indsatsområder, som er nævnt i tabel 1 og 2 ovenfor. Midlerne skal anvendes inden for det indsatsområde, hvor de er placeret, og der er ikke umiddelbart mulighed for at flytte midler mellem hverken indsatsområder, regionstyper eller fonde. Tabel 4 sammenfatter de vigtigste forskelle på bestyrelsens nationale erhvervsfremmemidler og EU-midler.

⁴ Når midlerne bruges til at medfinansiere strukturfondsprojekter, er midlerne dog underlagt det samme regelsæt som strukturfondsmidlerne.

⁵ Herudover er der på strukturfondene en række særlige krav til inddragelse og høring af aktører og interessenter (partnerskab), revision og kontrol mv.

Tabel 4. Sammenligning af rammer for midlernes anvendelse

Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses nationale erhvervsfremmemidler	Danmarks Erhvervsfremmebestyrelses EU-midler
Afsættes årligt på finansloven og kan ikke overføres mellem år	Gives til DK for syv år ad gangen og kan overføres mellem år (dog krav om en vis hastighed i udmøntning)
Kan bruges til alle formål og aktiviteter nævnt i den nye lov om erhvervsfremme og i budgetvejledningen for DEM-midler (sidstnævnte indeholder kun få begrænsninger)	Kan udelukkende bruges til de formål og aktiviteter, som er aftalt med EU-Kommissionen (programmerne)
Bestyrelsen kan beslutte at justere strategi, udmøntningsplan og budgetvejledning	Ændring af EU-programmer kræver godkendelse hos EU-Kommissionen, hvilket erfaringsmæssigt kan tage adskillige måneder
Ingen lovmæssige krav om medfinansiering	Skal medfinansieres med minimum 50 pct.*
Forholdsvis let administration og kontrol	Forholdsvis kompleks administration og kontrol

* EU-midlerne kan udgøre op til 60 pct. i Region Sjælland.